

Lê Thị Thắm Vân

Bí Xanh và Bí Vàng

Bí Xanh

Bí Xanh thức giấc, màu da đen nổi bật trên vạt vật phủ toàn màu trắng. Bí Xanh liếm những giọt nước rịn quanh mép. Khi sợ hãi điều gì quá độ thì nước dãi nó rỉ, nước mắt nó ứa, hoặc mồ hôi nó rịn. Định thần một lát, nó nhận ra đó là *tuyết*. Tuyết che đây *những* gì ở phía dưới? Chập chờn những cái đầu đen lố nhố bỗng vượt sạch khỏi bộ trí nhớ. Nó đang đi lạc? Sao bìa đường không vật chắn che? Ý nghĩ sợ hãi sôi sục, nó (đang) phải chống chỏi, dập tắt, như tìm cách bôi xóa vết ngón tay bẩn tì trên thành cửa sổ. Hình phạt cho sự nghịch ngợm là nó đã bị liệng ra khỏi máy bay như người ta quăng con chuột chết. Giờ thì một mình, chỉ một mình nó đối đầu với thế giới ngập tuyết. Tuyết là nước, là tan, là biến, là mất, là hòa hợp — thấm dẫm mọi thứ hiện hữu trên cõi đời. Nó nhớ là đã nhai-nuốt trọn một họng kẹo sing-gum thay cho bát cháo lú lỏng để quét đi bất cứ tia mắt phản cảm của bất kỳ ai. Và bộ hời nhớ (hình như) cũng phù du vay mượn đâu đó. Tất cả được xóa sạch sành sanh. *Thế mà* giờ đây Bí Xanh vẫn (phải) tiếp tục nếm vị mặn thứ nước chảy ra từ thân thể nó. Choáng váng trước màu trắng

ting khô một cách dọa nạt, áp đảo, con chuồn chuồn bay vút vào đêm với một cánh đã bị cháy rụi.

Mỗi chiều bà Jan hỏi đi hỏi lại cô Jill có nắm chặt tay Bí Xanh dẫn đến trường không? Cái đầu cô Jill gật lia gật lịa, đi tới nơi về tới chốn. Bốn block đường ngắn ngủi, nhưng cô Jill chỉ đưa qua block thứ ba thì lưng cô tự động quay lui. Go! Go !Go! cô vừa nói vừa đẩy Bí Xanh đi thêm block cuối nữa là đụng cổng trường to, dài, nuốt trọn định mệnh của bất kỳ ai. Bí Xanh yêu thích cái block thứ tư, nó dài hơn trời đêm để lang thang tìm kiếm nửa-số-phận-kia-của-mình mà không có bà Jan cô Jill ông John ông Jack dự phần. Cô Jill quay ngược lưng ở cuối block thứ ba, *như thể* cô không còn sức bước thêm bước thứ 103, đầu gối cô sẽ rụng khỏi thân thể, bí mật này cô buộc Bí Xanh phải kí hợp đồng với cô bằng mắt. Có gã — nửa đàn ông nửa con trai — luôn chờ cô ở bước thứ 104. Lời dặn trên trăm lần của bà Jan là Bí Xanh phải canh giữ con bướm chưa mọc cánh sau lớp xi-líp hồng. Ông John nói phải giúp con bé chặt phăng cái quá-khứ-không-tưởng thì may ra nó mới nuốt trôi những món ăn này này này.. Bí Xanh hoàn toàn ngơ ngác, như kẻ lạc mình, vừa rơi từ sao Bắc Đẩu xuống giữa ranh giới quá khứ/hiện tại. Khoảnh khắc nối tiếp khoảnh khắc. Trong giấc mơ đêm qua, những đám mây lưu lạc in hình bọn trẻ con rất đậm và rất đẹp. Cùng bóng những con quạ già nua ủ rũ, sầu úa. Bí Xanh (buộc) tách mình ra, rồi đứng nhìn lại mình là mảnh sò bể đôi đơn độc trôi giạt sau con nước rút. Bờ biển lờn ngồn những lon nước ngọt, vỏ dừa hấu, băng vệ sinh, bọc cao-su, xác cá chết, dép nhựa đứt quai, ống tiêm và nhánh cây trứng cá gầy đổ tấm dầu đen bóng. Hôm nay cô Jill đi vô đi ra ngón biết bao hamburger, hot dog, pizza, potato chips nhưng vẫn quả quyết là ——— ngon nhất! Tội qua bà Jan chỉ Bí Xanh cuốn sách bìa cứng đặt trên bàn làm việc, nói, đây là thứ rất đổi riêng tư, chỉ người viết được đọc nó thôi. Thế đừng viết có được không? Bí Xanh rất

muốn nói lại như thế.

Cố gắng ổn định sự lẫn lộn/hỗn loạn của Sạch Sẽ là đánh răng, rửa mặt, xát xà bông, xối nước, lau khô. Và Bẩn Thù là không rửa tay sau khi đi cầu, chùi mũi, dụi mắt, hắt xì to và ngáp mà không lấy tay che mồm. Phải luôn duyệt lại mình, ngó vô mình, bà Jan nhắc Bí Xanh liên liên trong ngày với giọng của kẻ luôn vội vã. Ông John cất tiếng to, rõ, “Thế cắt nghĩa giữa Câm và Điếc thì sao?” Ông Jack xía vô, “Khôn và Dại là tiêu chuẩn đánh giá sự sống.” Giọng cả ba thừa nhiệt tâm và chắc nịch, tin rằng gói trọn được chân lý. Nhưng với Bí Xanh, cả thầy lòng bùng, chỉ chít như bịch cát sỏi đất đá không cách gì kiểm kê, tra cứu, xem xét được.

Mỗi sáng Bí Xanh lẻo đẻo theo cô Jill. Đèn xanh là đi, đèn vàng là chuẩn bị, đèn đỏ là đứng lại. Bài học võ lòng phải thuộc nằm lòng. Người người di chuyển như đàn khủng long, có thể đạp Bí Xanh bẹp dí lúc nào. Tiếng bóp còi, phanh xe, rồ máy đầy ắp khả năng nghiền nát mặt đường. Hàng loạt xe đậu, dừng rồi chạy. Tai mắt làm việc liên tục, nhanh-gấp-vội làm nhịp tim Bí Xanh cũng như bị phải vỗ tay bắt đắc dĩ. Có Cái Gì cứ xô đẩy Bí Xanh đi tới, đi tới. Tốc độ giục giã sánh bằng chuông điện thoại reo vang. Bí Xanh mặc áo nhồi lông ngỗng, y như quả bóng ứ hơi. Những căn nhà khổng lồ kết dính, bao quát chỉ được một phần trong tầm mắt Bí Xanh. Không gian toát mùi Sờ Hữu. Nơi mà bất kì ai cũng ước nắm chắc trong tay bất cứ vật gì. Tên tuổi đảo lộn, tiếng nói mất hút. Có Sự Khác Biệt Ghê Gớm Đang Xảy Ra. Mọi người chung quanh di động, chẳng một ai dừng lại nhìn xem trông mắt Bí Xanh Màu gì, nghĩ gì với một đồng ý tưởng đang chơi trò xúc xê trong đầu. Mọi thứ đuổi theo tiếng leng keng của chiếc xe bóc khỏi đưng khay thoải xúc xích ế ẩm. Có người dừng lại đưa tiền chặn cho ông Cuba và ông móc tiền lẻ trong túi áo thối lại. Xe chở rác đi ngang, mùi hôi thối, cô nén nhưng không thể được, Bí Xanh bịt chặt lỗ mũi, để rồi nhận ra thân thể

mình cũng đã hết phả mùi hôi thối như thế tự bao giờ. Bí Xanh nhìn theo xe rác to gần bằng tòa nhà bọc bởi màu u ám đang bị nuốt dần bởi con đường dài không bóng cây trước mặt.

Đến lớp, Bí Xanh thò tay lôi lưòi ra để nó uốn éo, tập dượt. Hai con người Bí Xanh biến thành hai hạt bụi. Bà giáo tóc màu nhạt nhưng mắt sáng quắc tuyên bố rằng mắt Bí Xanh còn hoang dã quá, cần được khai khẩn, không thể để con bé phí đời một cách thiếu hiểu biết. Bí Xanh (phải) nghe lời, bởi chưa được 18 tuổi. 18 tuổi là nó có thể đi suốt đêm, đi bất cứ đâu nó thích, về nhà không bị ai hoành hoặ, con Jacquelin nói. 18 tuổi có thể vắn thuốc lá, hít nhả khói trên xe, con Jo-Ann nói. 18 tuổi có thể đè được khối con trai, con Jessica nói. Bí Xanh thích ý tưởng đè được khối con trai nhất. Phải chi thời gian trôi nhanh như luồng gió nhỉ? Giờ học dài hơn những ô cửa sổ xếp dọc đều đặn không cần thiết. Bí Xanh đợi tiếng chuông bằng cách đếm từng tiếng thở vô thở ra không đều của mấy chục trái pumpkin ù lì tội nghiệp bị nhốt. Tất cả đứng ngang tầm, lật một loại giấy, nói một thứ giọng. “Không ai cao hơn và cũng chẳng ai thấp hơn.” Ông Jacob hô to, đám học trò đồng thanh vâng ạ vâng ạ. Bí Xanh là đứa luôn mang theo tập ngái ngủ đến trường, ngồi-đi-đứng đều ngáp. Ông hiệu trưởng phân chia 11 đứa bao quanh Bí Xanh, nhờ Bí Xanh ngã vật trong lớp hay giữa sân trường thì không trò lẫn thầy cô. Bao nhiêu phóng viên nhà báo đài truyền hình phát thanh xe cảnh sát sở cứu hoả nhân viên cứu thương.. đồng loạt xuất hiện. Bà Jan mỗi sáng vào phòng dựng hai tai Bí Xanh dậy. Những đôi giày, vì người này với lí do này, người nọ với lí do nọ, ai cũng muốn Bí Xanh mang, rồi tưởng rằng vừa vặn vì họ chọn rất kỹ, nhưng chỉ hai bàn chân Bí Xanh biết mà thôi. Miệng Bí Xanh không hề banh rộng cùng ai, rằng chẳng đôi nào vừa cả! Cũng không tỏ ý phản kháng hay khước từ. Bí Xanh bị hàng ngàn đôi mắt đầy đưa tới một chỗ nhất định, nơi mà Bí Xanh vô cùng sợ hãi. Bí Xanh như

con gián trụi cánh, hết khả năng bay. Ngồi chồm hồm trên giường ngắm 17 đôi giày xếp đều dưới chân bàn học, cùng cái tủ treo kín áo đầm, jacket, quần jeans, váy xòe.. Nhiều cái mới mua chưa bóc giá. 17 đôi giày. Đôi màu trắng quá rộng, đôi màu nâu quá hẹp, đôi màu hồng quá cao, đôi màu xanh quá ngắn. Đôi màu.. Sao đôi giày nào cũng buộc Bí Xanh mang vừa khít? Phòng thì hớt, dài thì đẽo, còn ngắn thì phải làm sao đây? Cô Jill nói không cần che đậy rằng cô sẵn sàng gọt gọt chân cô để mang vừa giày kẻ khác. Ở ngã tư có dòng điện tử chạy hoài chạy hủ, giống như hàng ngàn cánh tay níu nhau bay vút lên không trung, rồi lại rơi tụt xuống đất, không phanh. Gã bán đồ tể nhuyển che tấm bạt nhựa ủ vài thứ hàng chế biến giả hiệu như ví, giày, nịt, kiếng mát làm choá mắt những kẻ rỗng túi nhưng mang giấc mơ lớn của thành phố lớn. Đường hẹp vì người di chuyển như kiến bò, hay vì kiến bò mà lòng đường thâm hẹp? Bí Xanh thích đếm chân kiến và ngắm say sưa những đôi giày đủ loại đủ màu đủ kiểu đủ cỡ không tích tắc dừng, mà chỉ chực giẫm đạp lên nhau. Bảng quảng cáo toàn màu nóng chạy liên tục dù bầu trời cóng lạnh vì tuyết. Những con bọ hung vàng khè rượt đuổi khít đít nhau, chuyên chở âm thanh, thoát khó nghe, bởi vọng âm từ miền đất rất đổi xa xôi của kẻ ngồi bên trong đầu luôn gục trên vô-lăng buồn tẻ, tự hỏi vì sao, vì sao thân ta trôi dạt tới tận chốn này?

Mặt ảnh TV hiện hình người cùng tiếng nói chan chát. Bí Xanh nghiện âm thanh chan chát nhưng thật gần gũi đó, ngồi hàng giờ mắt quên chớp, show nói show, đài nói đài, chữ nói chữ, người nói người. Tất cả lúc nào cũng chuyển động nhấp nhô níu vạt áo Bí Xanh mà không bao giờ để bị hụt hơi hay phải thở dốc. Ông John không đồng ý lắm khi thấy Bí Xanh ngồi dí mắt hàng giờ như thể chực lao cả người vào màn ảnh. Bà Jan tán thưởng một chút, mong cái óc Bí Xanh thấm được chút chữ nghĩa từ TV. Thế giới thu gọn trong cái màn ảnh 13 inches, những thằng hề con hề nói thể nào mặc kệ,

Bí Xanh cứ hiểu theo ý mình. Ngồi trước TV, Bí Xanh được yên thân, không bị nhồi nhét phải thế này phải thế nọ phải thế kia phải thế khác. Thậm chí ông cầm bảng STOP ở ngã tư cũng bắt Bí Xanh phải băng qua ngã này, không được băng ngã kia. Máy đưa trên TV chỉ cười hát và kể chuyện tiêu lâm. Anh chàng Popeye ăn spinach vào là bắp tay phồng lên làm được mọi sự trên đời. Bí Xanh thích bộ đồ và cái mũi thẳng băng của Wonder Woman cứ nhắm đích tiến tới. Chẳng thấy nhân vật nào có răng nanh, lưỡi đỏ, đeo trên mặt cục đá to tổ chẳng, tai không là hai cái thanh kiếm sắc lẹm hăm dọa rằng Phải-Phải-Phải-Phải. Bí Xanh cong lưng ngồi tô màu. Hộp crayon có 31 cây, xếp từ màu nhạt đến đậm, tô xoá-xoá tô. Giữa những tô xoá-xoá tô là thấy hai bàn chân trần của nó bị tuột. Không (thể) bước được bước nào nữa trên bãi cát chuối.

Hết khoá học, để thưởng Bí Xanh đã nhận ra (được) toàn bộ mặt chữ, và đếm từ 1 đến 001 không (còn) vấp vấp, Bí Xanh được đi chơi xa một chuyến. Băng qua mấy ngày mấy đêm, vượt nhiều rừng núi đến đất của những người đan và bán những cái rọ bắt mòng. Ông Jack ông John bà Jan là đám hippie sót lại thuộc thập niên 60. Bà bán rọ bắt mòng ôm cả ba Js vào lòng thật chặt cùng lúc, còn cổ đeo bông ôm thêm Bí Xanh. Giọng cười họ giòn như bóp vỏ trứng vịt. Thời sinh viên, tóc trên đầu còn dày kín, họ cùng biểu tình, cùng trốn lính, cùng làm tình, cùng chống lại những quy ước xã hội, rồi cùng từ bỏ xã hội với những quy tắc vốn có của nó. Cùng giờ cao khẩu hiệu thời thượng make love not war, cùng đòi quyền sống cho mình cho kẻ khác bằng cách hít cần sa, nốc rượu, bật nhạc rock & roll nhảy múa điên cuồng bằng chân trần. Cùng “chơi” hết mình bất cứ nơi đâu, từ thảm cỏ, nệm xe, bãi biển.. tự tin như óc não đầy áp lý tưởng. Giờ thì họ cùng đồng tình/ý nuôi nấng Bí Xanh. Cảm giác chung quanh một đám người đã một thời reo hò, đã phá, bất mãn, phần nộ.. làm Bí Xanh co rút người lại như con

cuốn chiếu đang bay bị lên con vọp bẻ bất ngờ. Bí Xanh nhìn cái rọ bắt mòng, những sợi chỉ đủ màu hay một màu đan xuyên qua nhau như vợt tennis. Cái đuôi lông thông dính cộng lông vịt xiêm phát phơ trong gió. Vài hạt đậu nâu khô ni lông cứng ngắc. Bí Xanh đưa ngón tay thọc vào lỗ hồng, ông Jack ghé tai nhắc nhở phải tỏ lộ chút văn hoá căn bản con ạ. Thế văn minh người da đỏ còn sót lại chút ít ở cái góc mà côn trùng ban ngày trở mình nghe rõ mồn một thế này sao? Cả bọn cười rộ, những cái vai nghiêng ngả chạm mạnh vào nhau. Những sợi tóc vàng rạ thẳng đuột hay cong vòng, màu da trắng r ám nắng hồng, màu được chúc phúc bởi thượng đế. Bí Xanh thấy cả người mình luồn theo từng ô vuông nhỏ trên cái rọ bắt mòng. Ông Jack bà Jan ông John và cả bà sở hữu cái rọ bắt mòng đều bị kẹt lại. Nụ cười hiển lộ trên khuôn mặt của những kẻ chiến thắng luôn tự đặt để mình ở bậc cao nhất. Bí Xanh bỗng khám phá tên của bà bán rọ bắt mòng cũng là J nốt, Joanne. 4 người với bắt đầu chữ J này đã sống cùng một thời tuổi trẻ với quá nhiều khẳng định. Giờ lại cùng khẳng định có chung cái cười là Bí Xanh đang bị kẹt cứng giữa những hơi thở phát xuất từ lòng Thương Xót và sự Cứu Vớt. Bà Joanne cười lộ hàm răng bị mất một cái, Bí Xanh mãi mê đi tìm cái răng bị mất của bà, quên bằng những cái răng còn lại rất ư đều đặn, bóng loáng như trái bắp thuộc giống tốt. 4 J tên đều viết hoa chứa chan vui nhộn, dồi dào sức lực. Một thời mòng mị bởi marijuana, ru ngủ bởi John Lennon, Janis Joplin, Jimi Hendrix. Nay Bí Xanh, thiên sứ đại diện mới đứng ngang đầu gối của họ, chỉ chục ngủ gật. 4 J bận t-shirt muôn màu như tròng mắt bị tia mặt trời nhuộm. Trước khi chia tay, ông Jack không quên nhắc lại biên cố xảy ra một tuần sau khi Bí Xanh được đưa về ở với ông John bà Jan. Bí Xanh đã xé hết áo và vớ, rồi đập đầu vào thành giường đến ngã lăn xuống sàn ngất lịm nhưng miệng vẫn lẩm bẩm... There's a world where I can go / and tell my secrets to / In my room / In my room / In this

world I lock out / all my worries and my fears / In my room / In my room /
Do my dreaming and my scheming lie awake and pray / Do my crying and
my sighing laugh at yesterday / Now it's dark and I'm alone / but I won't be
afraid / In my room / In my room... “Tôi nghiệp con bé, không biết lúc đây
nó có mơ là đang lướt trên đầu những ngọn sóng ở bờ biển Santa Cruz
không nhỉ?” Bà Joane vừa nói xong thì chép miệng một cái to đùng, to hơn
cả tiếng đánh rằm của ông John vào đúng 5 giờ 55 phút 5 giây ở mỗi đầu
ngày.

Sáng thức dậy, Bí Xanh ón nhất là uống ly sữa nhừn tanh nước đáì chòn. Cô
Jill phải cho hai thìa chocolate vào vừa hoà tan vừa nói mầy muốn to cao
giống bên (phía) thẳng cha mầy thì phải siêng uống thứ nước này. Mỗi khi
ăn hamburger hay hotdog Bí Xanh ưa xịt ketchup. Nhưng muốn được xịt thì
phải ăn hết, ông John nói rõ mệnh lệnh. “Phải thi hành công việc của người
da trắng ban hành.” Hoặc, “Phải nhận lấy trách nhiệm của người da trắng
giao phó.” Cô Jill nhắc nhở, giọng giễu cợt. Cô đến từ Vezuela, xứ sở cô
sản xuất hoa hậu thế giới ngang ngửa đảo Phi Luật Tân. Ánh mắt cô nheo
nheo tinh nghịch khi thấy Bí Xanh lẻo đẻo sau lưng những J. Ông Jack có
cái mộng đàn bà và ăn xong là ông ợ, dù cố ghìm trong cuống họng, Bí
Xanh vẫn ngửi được mùi cá sấu chết oan. Ông đã từng rong ruổi qua các
nước nghèo khó làm việc thiện nguyện. Từ Á Châu sang Đông Âu đến Phi
Châu. Ông thích Á Châu hơn cả, tuyên bố rằng đàn bà, con gái nơi đây rất
erotic và thức ăn thì exotic. Khi nói câu ấy xong, cả ba J cười to làm rung tất
cả máy móc trong nhà: máy hát, máy rửa chén, máy giặt, máy sấy tóc, máy
hút bụi, máy computer. Phòng Bí Xanh ban ngày đón rất ít ánh sáng mặt trời
nhưng nhiều gió. Ban đêm thì không lúc nào lọt được chút ánh sáng mặt
trắng, nhưng cũng rất nhiều gió.

Trong đêm, những thứ gì rất linh ta linh tinh cứ ập đến nhảy tung tung trên

người Bí Xanh, mang theo sợi giây chập chờn ảo giác, luồn từng gút ngửi-gút nghe-gút thấy xa xa một đàn con nít đang ngồi đầu gối chúng đụng vào lưng nhau, vạch tóc và kiếm những con chấy bỏ vào miệng. Bầy quạ mặc áo chùng đen mắc kẹt trên xà nhà cổ nói một thứ tiếng câm lặng. Tiếng ngáy bà Jan, hơi thở ông John vọng vang xuyên tường. Hôm nào hai người ngủ chung phòng thì cửa khoá kín. Hôm nào hai người ngủ khác phòng thì cửa khép hờ. Cửa mở cửa đóng hoàn toàn không liên quan đến cảm giác của người đang đi lạc trên xa lộ không đèn, một mình đối phó với sự mất phương hướng. Con chuồn chuồn một cánh bị cháy, một cánh bị sưng nước sắp hút hẫng phía thời-sắp-tới. Tìm kiếm Ai? Dù kẻ không mặt không tuổi bị mất hẳn tiếng nói. Ông Jack có đôi mắt sâu đen như vũng nước mưa, và nụ cười trắng loá như nắng chiều không chịu tàn.

Khi Bí Xanh chưa (biết) đắp mền thì sợ lạnh, sợ bay lạc giữa đêm. Giờ đây có ba cái mền ấm quấn quanh người thì mỗi khi nhắm mắt Bí Xanh lại thấy bầy quạ đen bị lột truồng phơi bộ xương thảm hại, gằng di chuyển với những nhánh xương khả thể vỡ vụn như thủy tinh bất cứ lúc nào. Vài con đĩa nhỏ bò lang thang vào nơi vô định. 1 con 2 con 3 con rồi 4 con lén lút cười với Bí Xanh. Bí Xanh mong đêm về để gặp lại bầy quạ và những con đĩa đôi đánh mất linh hồn rồi đếm 1234567 bằng ngôn ngữ của Giác Mơ. “Mày đi kiếm thằng cha mày hả? Ông ở đâu dzậy? Có thương mày hông?” Chúng hỏi tới tập để rồi sáng hôm sau, mắt Bí Xanh mở căng, ông nào gặp trên đường có màu da đen là Bí Xanh cười không gìn giữ, hào phóng tới đa. Bí Xanh tự đặt ra luật, ông nào cười với mình đầu tiên trong ngày thì hôm đó ông là ba mình. Bí Xanh cứ mong chờ sáng thức dậy để gặp người đàn ông da đen đầu tiên cười với mình. Góc phố có ông bán lạc rang. Cạnh đó, ông bán pretzel thoa bơ, rắc muối hột. Sáng nào Bí Xanh cũng chờ hai ông với nụ cười, nhưng cả hai ông, lúc thì sắp sặc, lúc thì sắp ho, có khi lại sắp ngáp. Ông

cầm bảng STOP dẫn học trò qua đường thì miệng bị méo. Ông lượm rác trong sân trường luôn cúi đầu cúi như thể vừa đi vừa gạt ý tưởng nhất định (sẽ) treo cổ đêm nay. Một buổi tối, có người đàn ông da đen lạ mặt xuất hiện tay cầm cái roi da cá sấu sống lâu ngàn tuổi quát hung bạo vào mặt mấy con đĩa đôi 123456789. Chúng khóc thét, lạy lục van xin bằng cách quay sang Bí Xanh cầu khẩn, “Mày gọi ông là daddy đi, gọi đi, gọi lên đi thì ông không đánh tui tao nữa, gọi đi...” Bí Xanh bùm miệng nhất định không gọi. Ông càng quát hung. Máu của đám đĩa đôi 123456789 phọt ra từng vòi. “Gọi ông đi, gọi ông là daddy đi. Please! Please! gọi đi...” Hơi thở chúng sắp đứt, kề cận hôn mê. Bí Xanh bật miệng gọi, “Ba!” Ông da đen mặt lạ bỗng nhe răng cười rồi từ từ biến mất. Giật mình thức giấc, giường Bí Xanh là đại dương, toàn nước là nước.

Bí Xanh khám phá bà Jan ưa sưu tầm những cuốn lịch không bao giờ bóc hay lật, và ghét cay ghét đắng những đồ vật làm bằng nhựa. Ông John có giọng nói của kẻ hát dở nhưng ưa hát to và dai. Ông thích đeo kính 4 tròng, mỗi tròng một mùa. Ông căm thù những siêu xa lộ. Còn Bí Xanh thì sợ những toà nhà cao chót vót với nhiều ô cửa sổ. Lên cầu thang là nó nhắm tịt mắt. Và đứng nhìn từ trên cao là nó chỉ chực lao người xuống, như điều đứt dây. Thỉnh thoảng ông Jack tâm sự với Bí Xanh về nỗi ám ảnh của luật yêu đương. Khi nào yêu? Yêu ai? Yêu như thế nào? Yêu nhiều hay ít? Yêu kéo dài được bao lâu? Bí Xanh nghe với nụ cười ngây ngô, dán kín sự Bí Mật. Hằng ngày bà Jan vẫn phải dùng đồ nhựa trong nhà. Ông John vẫn phải lái xe đi và về trên những siêu xa lộ. Bí Xanh vẫn phải len lỏi giữa những nấc thang trong tòa nhà chọc trời, nghĩa là vẫn phải (bị) tỏ ra vẻ cốt cách thời đại.

Bí Xanh nằm úp mặt trên thảm. Những sợi thảm chĩa vô lỗ mũi, tròng mắt, lưỡi. 3 J đang ngồi xem TV ở phòng ngoài, nơi cuộc-sống-không-chật-hẹp-

chút-nào. Bí Xanh đọc xuyên suốt trong bụng 3 J dù cả 3 cổ tình bụng kín. Ông John: *con búp bé*. Bà Jan: *con hề*. Ông Jack: *con dờ hơi*. 3 J tựa như sứ giả của thánh kinh, huyền thoại, lịch sử. Liệu tin được không? Hay là áp lực, đặt đẽ? Bụng Bí Xanh căng dần một cách khó nhọc như bị bội thực vì dành ăn hết phần của mọi người. Khi trưa Bí Xanh ăn sạch lon soup gà Campbell mà ông John quên pha thêm lon nước lã nên soup mặn hơn mồ hôi, nước mắt. Tối qua, ông John hôn lên mặt Bí Xanh thăm thì rằng Bí Xanh có nước da của một người lớn tuổi cả đời rong chơi ở ven biển Phi Châu. Trong đầu Bí Xanh chưa thể hình dung mảnh đất Phi Châu ra sao trên bản đồ thế giới, nhưng hai chữ Phi Châu đầy khả năng làm tỉ mạch máu trong người Bí Xanh tuôn trào như phún thạch. Cảm giác Trở Về rờ rẫm da thịt của mình với đôi mắt sắp loà. Thành phố Bí Xanh đang trú ngụ là nơi tập trung quyền lực, được xây dựng bởi mùi đô la xanh. Xanh khác màu xanh bầu trời Phi Châu trong cơn mưa cuối hạ. Xanh nhập nhòa hai con người Bí Xanh sót chan. Bí Xanh đi lạc vào vùng núi toàn người có màu da sô-cô-la giống Bí Xanh. Càng đi sâu càng chơi vơi lạc lõng. Cảm giác đang rơi, sắp hụt chân, hay chực gieo mình làm toàn bộ khớp xương trong người Bí Xanh va đập côm cốp. Bất ổn trong từng bước chân, nhưng sao bộ thần kinh lại ngập tràn cảm kích? Không cần xua tan nỗi âu lo chực ngọ nguậy hay cơn nấc cục bất ngờ ào tới. Bí Xanh đến, họ đi. Bí Xanh đi, họ đến. Nửa lánh xa sợ hãi, nửa thêm thường vượt ve. Có lúc Bí Xanh thấy mình như cái xe bị xì 3 lốp mà phải băng qua cơn bão tuyết trong đêm khuya. “*Vắt bót đồ trên xe.*” Giọng ai nhả từ không trung. *Vắt Minh* là thứ Bí Xanh muốn vắt đầu tiên trong giây phút này. ohmygod! whathappenedtome?

Trích tiểu thuyết Bóng Gãy Của Thần Tích (California: Anh Thư, 2005).

Tác giả: Lê Thị Thẩm Vân

Lê Thị Thắm Vân

Bí Xanh và Bí Vàng

Bí vàng

Chân thương nảo bộ, yếu kém thể chất, luôn cả màu da không vàng, không nâu mà đen kịt như khúc củi cháy chẳng ảnh hưởng tí ti nào với tiếng cười như nước vỡ oà trong giấc mơ của Bí Vàng. Nhưng sáng mở mắt, Bí Vàng phải tập Nghe/Im như mưa xối trên da thịt. Chỉ mùi nách ngoại mới khuấy phục được cái chết của Bí Vàng. Marx nói, tôn giáo là thuốc phiện của quần chúng. Lenin nói, lũ chúng như những củ khoai sọ, nếu không dồn tất vào bao, chúng sẽ lăn tung toé. Ai-đó nói, nếu cần, sao không xâu cả lũ dân Việt lại, dùng để chúng như bày cua mòng, bò lổn ngổn đầy mặt bể sau ngày giông. Giờ thì chẳng cần niềm tin, đã có Đảng và nhà nước lo tất. Cứ làm theo khả năng và hưởng theo nhu cầu.

Bộ đội Bắc xuôi Nam một cách hiện thực ——— Cậu khờ khạo nên chân thật. “Bác Hồ khả kính, vị cứu tinh dân tộc, luôn phù hộ dân tộc ta.” Cậu lảm bảm. Vào được miền Nam cậu bị lạc đạn, chẳng biết đạn chế tạo từ Liên Hiệp Quốc hay Liên Xô mà nã trúng ngay đầu gối cậu, suýt nát dái. Cậu lết tới vườn nhà Bí Vàng, rồi vật người ra như thể nằm vạ. Bí Vàng là người khám phá ra cậu đầu tiên, vội chạy nhanh gọi ngoại. Bà cháu gồng sức lôi cậu vào trong nhà. Máu cậu bết đặc quánh trên sân. 3 ngày sau, bà cháu lại lôi cậu ra ngoài ngõ để ông bà Dậu hành nghề y tá, đồng thời cũng là công

an khu vực, chặt phứt cái đùi của cậu. Cả xóm kéo đến đông hơn coi làm thịt chó. “Sao không để cho nó chết.” Ai đó nói. “Tiên sư mày thằng bộ đội, cái nòi ngồi trên cái cốc.” Giọng khác chì chiết. “Bác cùng chúng cháu hành quân... ca đi, hát đi, hò reo đi...” Người nữa cố nói bằng nửa giọng. Cuối cùng mọi người tan hàng. Nước dãi nước trầu nước mắt nước bọt nước dãi nước mũi... Và cả máu mủ đờm mồ hôi thấm xuống đất, lan qua sân, rồi tràn vào tận sàn nhà Bí Vàng. Phải 3 tháng 3 ngày sau mới khô ráo. Cậu giờ chỉ còn một chân, và trở thành người thứ ba trong nhà.

Bí Vàng đi loanh quanh trong vườn, mức nước ao xối lên vạt cỏ khô rồi đến nằm chỗ quen thuộc, bắt đầu đếm lá bí. Tổng số luôn khác hôm qua và biết chắc sẽ khác ngày mai. Bí Vàng ngủ thiếp một giấc, tỉnh dậy, dưới gáy cộm bởi vật gì, thò tay rút, đó là cuốn từ điển Anh Việt-Việt Anh. Những con chữ dày đặc (như-thẻ-hứa-hẹn) tựa lá bí đang trườn leo trên giàn, (sẽ) phải đếm mãi đếm hoài không bao giờ chán. Trong lòng Bí Vàng bỗng tỏa dâng làn khói mờ nhạt, *kinh nghiệm* lần đầu. Phần da dưới bụng trồi lên, cảm nhận về mình, sự hỗn mang dù chưa hề trải qua. Muốn thuộc lòng những con chữ này thì phải ăn nó vào bụng và nhai thật nhuyễn. Bí Vàng tự tin mãnh liệt. Bắt đầu tập tành kiên nhẫn. Mỗi ngày một chữ, vậy ta sẽ ăn được nghìn vạn lần. Bí Vàng cười âu yếm với cuốn từ điển, lòng rộn rã. Tưởng tượng đến cái hốc trong pháo đài bộ óc bị lãng quên quá lâu nay cần chín chu kiểm tra. Từ điển như là dinh thự đồ sộ, vững bền, không như chòi canh dễ bị lung lay, gầy đổ. Bí Vàng quỳ trên cuốn từ điển thề, “Ta thề sẽ ăn thịt mi, nghe rõ chưa?” Bí Vàng nói theo giọng của người lạ (hôm nào) đã mang ảnh Hồ Chí Minh vào treo giữa nhà. Bí Vàng nhận ra bác Hồ cũng không xấu lắm! *Đừng có mắt mà như mù. Không có việc gì khó, chỉ sợ lòng không bền. Đào núi và lấp biển. Quyết chí ắt làm nên. Có niềm tin là làm nên tất cả.* Bác thở ra thơ khuyên các cháu. Bí Vàng đứng phắt dậy, thấy cái lưng bỗng mọc dài thêm

ba gang tay. Tối đó, khi rúc mặt trong vách ngoại, ngoại hỏi, “Trưa nay ngủ dậy cháu có thấy cuốn sách dưới gáy không?” “Dạ có.” “Nó đâu rồi?” “Con cất trong hòm. Ở đâu ngoại có vậy?” “Trên đường từ chợ về, ngoại thấy Nó trên trời rơi ụp xuống, ngoại vội lấy rổ hứng.” Cuốn sách toàn chữ là chữ.

Thứ chữ của thằng đàn ông có cu đã cưỡng hiếp con gái bà. Nhưng giờ thì cháu bà đang cần. Bà nghe có tiếng nói lùng bùng trong tai. Bà nín thinh, nén chặt trong lòng sự bí mật. Tin chắc Nó là bùa hộ mệnh cho cháu bà đối phó với đời-sống-đang-diễn-ra-ngoài-kia.

Bí Vàng, thứ nhất là biểu tượng cho sự không nhan sắc. Thứ hai, là nguồn gốc gây nên sự xâm lăng. Thứ nhất có thể xí xóa vì không được lựa chọn, đồng thời nó là xa xỉ phẩm. Nhưng thứ hai, Nó là tội ác có hệ thống, hoạch định. Dân miền Nam chiến bại giờ (phải) nhận vợ theo dân miền Bắc chiến thắng. Bí Vàng là lý do làm cho bụng họ ngày càng teo tóp, không có bất cứ thứ gì đổ vào, ngoài bo bo sống, sắn sượng, khoai lang sùng. Nước da Bí Vàng càng đen giòn thì bụng họ càng bùng lửa căm hận. Nhưng họ bị lấn cán, bởi người đàn ông cụt giò đang di chuyển qua lại trong nhà Bí Vàng một cách thần nhiên đến độ sự sáng khoái tỏ lộ trên vầng trán không thể tưởng tượng được. Họ bị đẩy vào một khối cực kỳ mâu thuẫn. Mâu thuẫn bên ngoài, mâu thuẫn bên trong. Kẻ thắng kẻ thua. Tha thứ và oán giận. Bà ngoại vẫn thờ lúc nặng lúc nhẹ. Từ ngày cậu đến ở, mang theo những từ ngữ mới mà nửa dân miền Nam co rúm, tuân theo răm rắp. Những từ ngữ mạnh mẽ có khả năng khuynh đảo mọi lẽ lối. Chẳng hạn như giờ đây người ta bay vì bụng rỗng chứ không bằng gót chân nứt nẻ như trước kia nữa.

Mở mắt thấy Bí Vàng, cậu nói khẽ, “Sao không là màu đỏ móng gà, màu tím bằng lăng, màu vàng cải cúc, màu trắng hoa nhài, hờ cháu?” Sự thất vọng hiển lộ trong tròng mắt cậu không buồn che dấu. Bí Vàng nhủ thầm cứ Kiên Nhẫn và Sống Thực. Bí Vàng thương cậu vì khi đi ngủ có đủ hai chân, giờ

thức dậy chỉ còn một. Năm phút sau, cậu cười khẽ, với một mắt bên lên và một mắt hồi hận. Rồi bảy phút sau, cả hai mắt lộ vẻ ngạc nhiên, như kẻ đi ngược lại tất cả. Bà con quanh xóm ngó nhau ái ngại, rù rì vào tai nhau, “ĐôiĐôi-ĐôiĐôi” Bà ngoại bước ra vườn cầm theo cái rựa chặt nhánh khế (âm), róc sạch, làm nạng cho cậu chống.

Ngoại chột một mắt nên tất cả ánh sáng đổ dồn hết vào mắt còn lại. Nhưng Nó vẫn không đủ sáng để thấy được cái kim đít vàng rơi xuống đáy ao chứa đựng nước mắt. Hoặc cái đinh rỉ sét chôn sâu dưới gốc cây khế (âm) đã hơn trăm năm.

Đất nước hoà bình rồi mà vẫn không cung cấp đủ công ăn việc làm cho người dân.

Không có việc thì sao cắt nghĩa, giải quyết quyền lao động, luật công đoàn. Đồng bào gặp nhau vẫy tay gọi đồng chí ơi đồng chí à đồng chí ạ mà ruột đồng chí nào cũng rỗng như bao ni lông tái dụng phòng căng chứa toàn không khí. Đồng chí cấp dưới nhìn đồng chí cấp trên bao giờ cũng khúm núm lo sợ như sở gạo thời bao cấp sắp bị thâu. Đồng chí nữ chỉ chiết đồng chí nam là cái đệm thịt. Đồng chí nam rên rỉ đồng chí nữ là cái máy đẻ. Thực tế thì nữ cần hộp băng vệ sinh và nam cần bịch bao cao su. Hai thứ này đâu cần phân tư thế kỉ nội chiến mới nghĩ ra được. Tự phong đồng chí là bạn của thượng đế rồi tự sướng mà quên mất rằng hai chữ ‘thượng đế’ bác Hồ đã gạch ra khỏi từ điển đời bác đầu tiên. Ngàn năm trước ông Tàu đô hộ dạy dỗ mục đích phụ nữ tồn tại ở hành tinh này chỉ để đẻ con trai. Trăm năm trước ông Tây thực dân tuyên bố chắc nịch rằng đàn bà là đồ chơi của đàn ông. Thế mà giờ đây đồng chí nào cũng không dám chếp miệng thở dài, tự đâm ngực nhận mình là quân khốn kiếp. Khốn kiếp bao thầu khốn đôn khốn nạn khốn khổ. Bí Vàng thấy màu đỏ rợp trời Nam. Màu phả chất men say của kẻ cương quyết đạt cho được chiến thắng bằng mọi giá. Mà ai chiến thắng ai?

Làn gió bao giờ lại chẳng thổi một vật gì đó, chiếc lá khô cằn chẳng hạn. Sợi giây kim tuyến cột chặt chùm trái tim đập thành thịch thịch thịch thịch thịch. Nỗi sợ nghiền nát tầng lớp người mà cách mạng gọi là con nhà có cửa. Tiểu tư sản bị gọi là tư hữu, rồi truất quyền sở hữu, dù sở hữu chỉ có mỗi cái quần đùi sắp tưa gấu cũng phải cẩn răng lột truồng cho bằng/giống người hàng xóm bốn bên. Cách mạng dạy rằng Khốn Nạn nằm ở chỗ, chẳng phải ít hay nhiều mà là kẻ Ít người Nhiều. Thế thì xoè mười ngón tay, sao ngón út lại bé bỏng nhất, vô tích sự nhất mà lại dễ yêu nhất. Mặt trời vốn đã đỏ kè, giờ chỉ biết thờ dài ngao ngán, còn không thì thờ hắt một cách vội vã.

Mỗi khi nhìn cậu ngoại chặc lưỡi thờ dài, rồi nói không biết cơ man nào hiểu hết nỗi khổ đau - nhục nhằn - gian nan - chịu khó cậu đã phải băng qua với từng ấy tuổi mà giờ còn sống sót. 30/4, ngày nửa miền được giải phóng. Đất nước thống nhất. Đường mòn Hồ Chí Minh, địa đạo Củ Chi, núi rừng Trường Sơn đông-Trường Sơn tây, bụi bặm, súng đạn, tử thi đồng đội, xác quân thù bám rịt trên da thịt cậu. Đôi khi trong ngày từ rốn cậu phun ra một luồng khói xanh đậm, đặc kín mùi máu, mùi bùn, mùi xác chết sau trận giao chiến. *Chỉ ăn rau má mà phá (được) đường tàu.* Cậu bảo ngoại là thành phần công nhân lao động tốt. Còn Bí Vàng, cậu chần chừ đúng 3 giây rồi nói giờ là cháu ngoan của bác Hồ. Bác Hồ hay bà ngoại và cả cậu, ai Bí Vàng cũng xưng cháu tuốt. Cậu nói Bí Vàng là đứa con pha giống. Hôm qua cậu bảo cậu là người không chết khi Phải chết, mà sẽ chết khi Có Thể chết. Cậu đúng là bóng cây mát rượi, là quạt nan ngoại cầm phe phẩy đuổi muỗi trong đêm ru dỗ Bí Vàng ngủ ngon. Nhiều năm cậu lặn ngụp trong rừng, giờ trở thành người rú. Cậu mang luôn cả rừng rú trú ngụ trong nhà Bí Vàng. Bí Vàng nhận thấy cậu là người chân thật-dễ tin-tốt bụng. Bí Vàng cảm ơn bác Hồ đã mang cậu đến cho Bí Vàng. Tư Bản — Vô Sản — Chiến Tranh — Hoà Bình — Mỹ Ngụy... tất cả mọi khẩu hiệu Bí Vàng quét hết ra ngoài

ngõ. Ban đêm mái tóc ngoại rũ ra, Bí Vàng thò tay lấy vắt ngang mặt, như thể ngăn chặn thế giới bên ngoài xâm nhập. Sáng thức dậy nhìn ra sân trước, ngoại đang súc miệng, rửa mặt. Nhìn ra sân sau, cậu đang bứt những cọng rau má nấu nước để cả nhà uống cho mát. Rồi cậu rửa, kì cọ hai nách rất kỹ. Lấy xác vỏ cau khô chà mạnh hàm răng không cái nào giống cái nào, và màu nào ra màu nào. Nước miếng trên lưỡi cậu quện bụi phương xa mà nhiều lần cậu bảo cậu rất thương nhớ nơi có những con đê quện bụi đỏ. Còn ngoại, giờ đây siêng khăn vải tứ phương hơn. Cầu mong sự sống của cả ba mạnh mẽ, bởi nỗi sầu đau đang dần dần xâm chiếm mạch sống.

Ba tháng bảy ngày quá nửa buổi cậu đến cư ngụ trong nhà, Bí Vàng thường bị đánh thức vào 2:31AM bởi mùi khét lẹt của da thịt người cháy. Có hôm lại ngửi mùi của những viên đạn rỗng đâm máu bầm moi ra từ thân thể cậu. Bí Vàng nhớ hôm ông bà Dậu chặt cẳng cậu, moi ra từng viên đạn đầu đồng. Ban đầu đám con nít tro mắt trái kinh ngạc mắt phải sợ hãi nhưng chúng không quên đồng thanh đếm 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 9 – 12 – 14 – 21 – 35 – 41... 109 – 276 – 303... Cứ thế, thêm một con số là moi thêm viên đạn đầu đồng. *Giết một mạng hay cứu sống một mạng?* Giờ thì chẳng còn ai bận tâm. Mọi người đang sống trong thời bình, nhưng sao thương yêu-chở che-bảo bọc nhau một cách kh(ồ)ó nhọc? Ông Dậu đếm đến con số 407 thì phải về tắm rửa cho đứa con bán nam bán nữ bị chứng xơ tim bẩm sinh, và cũng đến cỡ rượu đế. Chỉ còn lại bà Dậu, ngoại và Bí Vàng. Bọn trẻ con mỗi đứa về nhà không quên cầm chắc trong tay viên đạn đầu đồng làm kỉ niệm. Cuối cùng, bà Dậu cũng chùi hai bàn tay đầm máu vào quần lãnh đen của bà, nói nhỏ, “xong rồi.” Bà ngoại chùi mồ hôi. Bí Vàng chùi nước mắt.

Cậu gồng tới căn nhà này cả gánh mùi thơm lá rừng, mùi bụi đường xa, mùi tử thi đồng đội, vậy mà giờ đây, trong phút nói thật hay đang mớ, cậu bảo rằng cậu chẳng-muốn-chút-nào-nữa cả. Như thể cậu tự tạo ra ảo tưởng để rồi

thất vọng. Cậu có thể kiểm soát nỗi buồn đau trong ngày sáng trung, nhưng trong đêm tối, giữa giấc ngủ không kịp trở giấc thì cậu đầu hàng vô điều kiện. Bí Vàng nhận thấy cậu đã bớt ngâm nga, “*Đường ra trận mùa này đẹp lắm!*” Đôi khi bất chợt nhận dạng cậu là một đám mây băng giá.

Cậu bảo giải phóng được nửa đất nước là ta đã đi được nửa bước. Nửa bước còn lại sẽ giải phóng luôn nhân loại. ThếGiớiĐạiĐồng: Mọi người làm theo năng lực hưởng theo nhu cầu. Khi cậu nói những điều như thế, Bí Vàng nghe tiếng ộp oạp rống to một cách bất thường của con ếch ương đực đang đi kiếm tìm con ếch ương cái thất lạc trong đêm trời mưa làm ngập ao, mất phương hướng. Khác hẳn tiếng mưa đêm rơi đồm độp trên giàn bí làm bà ngoại và Bí Vàng run rẩy không dám ngủ vì sợ trôi tuột cả ba người khi nào không hay. Ngoại bảo để yên cho cậu mộng tưởng. Cậu nói chỉ mình cậu tin. Mơ mộng làm cậu sinh tồn, miễn đừng vác súng, dĩa dao, bật chột lựu đạn bắt người khác tin theo, làm theo là được. Bí Vàng phục và quý cậu ở đức tính hiếm có là ý chí sống với mọi bất định.

Bí Vàng bắt hai con thần lằn bỏ vào lon thiếc đem chôn, sáng sớm hôm sau đào lên, đầu của hai con thần lằn biến mất. Cậu bảo Bí Vàng đừng lo âu, cứ đi hái một nắm đọt lá bí non, bằm nhuyễn hầm với nước đáy ao đúng 7 ngày 8 đêm, đợi thật nguội, bôi lên mặt, không phải để da bớt đen mà để bớt lỗ chỗ như đá ong sau trận ốm làm hờn Bí Vàng suýt lìa khỏi xác. *Mùa đậu mọc*. Cái lon thiếc nhốt chặt những cơn ác mộng không cần thiết. Một hôm Bí Vàng thức dậy sau giấc ngủ trưa, đám trẻ con trong xóm tụ tập trước nhà đồng thanh: *Tay trắng tay đen. Tay ma róc cóc keng. Tay bà già đen thui. Tay việt nam trắng bóc. Nấu chè đậu hũ*. Chũ hũ vừa dứt, cả đám quay người tụt quần, chồng dít vào mặt Bí Vàng. Hai chữ Xúc Phạm to như cả hòn núi đè lên tim Bí Vàng. Tóc Bí Vàng bỗng như ỏ rần lúc nhúc quần chặt vào nhau. Bí Vàng muốn bóp cổ từng đứa, từng đứa một. Cậu từ trong nhà

phóng ra với cái nạng quất tứ tung vào người chúng. Cả đám tán loạn. Lần đầu tiên trong đời, Bí Vàng thấy có được sự chở che.

Hai miền thống nhất, cả thế giới đứng về phe miền Bắc, phe Thắng Trận.

Tối qua, cậu bảo cậu quyết định về lại đất Bắc, nơi cậu đã rời xa trong thời chiến, giờ trở về trong thời bình. *Anh trở về đ(b)ại tướng cụt chân*. Cậu đi rồi, Bí Vàng vẫn không cách gì nhớ được hình thể lá cờ. Bí Vàng nhớ tiếng ú ớ của cậu văng vẳng giữa trời trưa nắng dọi chói loà. “*Chiến lược quân sự: Một thần tốc. Hai táo bạo. Ba bất ngờ. Bốn chắc thắng*”. Bí Vàng không nhớ lúc cậu bị ông bà Đậu chặt cẳng, có lắm nhảm câu mantra ấy không?

Cậu đã về xứ Bắc của cậu, và cái lon thiếc cũng biến mất trong ngày cậu rời khỏi nhà. Nước da Bí Vàng giờ phẳng lì, mượt mịn như cụm râu non ẩm ướt ngoan ngoan nằm sát rạt. Trước ngày cậu đi, cậu dúi vào tay Bí Vàng que kem, khi mút đường/chanh/đá tan giữa từng kẽ răng, vị ngọt chua lẫn lộn. Bí Vàng nhai nát que gỗ trong giấc ngủ. Những ngày hạnh phúc đang/sẽ lùi vào dĩ vãng khi Bí Vàng bằng tuổi cậu bây giờ.

Cậu không còn ở trong căn nhà này nữa thì mùi lá cây-núi rừng-bom đạn-tử thi đồng đội khét lẹt cùng rủ nhau đi theo cậu. Biết trên đường trở về nhà, cậu có ghé lại công trường bạt núi, xẻ đồi vượt đèo, bụi mù kín mắt như cậu từng kể Bí Vàng nghe không? Bà ngoại cả mấy ngày liền không ra chợ bán rau mà bà ngo ngẩn vô ra như thể bị mất đi nửa thân thể. Trong đêm, con mắt không chột của bà biến thành cái nút trên áo quan không thể gỡ. Bí Vàng nằm căng mắt ngó mặt trăng tưởng hòn than đỏ rực. Nền nhà u tối, nôn nóng chờ đợi một phép màu. Bí Vàng nghĩ tại nhà không có cửa nên cậu đã bay mất giữa trời trưa. Lần đầu tiên Bí Vàng tức giận, giơ chân đá mạnh vào căn nhà không cửa. Bà ngoại bảo cậu về lại bên kia, nơi cậu đã từ giã người thân yêu ruột thịt, cùng lời hứa hẹn khi nào hoà bình (ta) sẽ về. Và cậu đã giữ đúng lời hứa, đạt được ý nguyện. Nhưng để giữ đúng lời hứa, đạt

được ý nguyện cậu phải hy sinh một cái cẳng. Đơn Giản Có Thế. Cậu từng bảo với Bí Vàng, nếu phải chết, cậu chỉ chết trong Vinh Quang.

Khi cậu chưa đến ở, ảnh Hồ Chí Minh chưa treo, thì mọi người tự động dán cái mác, nhãn hiệu trên trán Bí Vàng “Quý Con-Con Quý.” Quý đồng nghĩa không đẹp. Không đẹp tức là xấu. Mà Đẹp thì đứa ngu nào cũng biết là giấy thông hành hạng nhất đi vào kinh tế thị trường. Giờ đây, khi những giải băng đỏ kẻ chữ vàng giăng ngang ngoài đường: Hoà Bình — Độc Lập — Giải Phóng — Thống Nhất, Bí Vàng vẫn không thể lột được xác. Gậy gộc dao kéo búa rìu dùi cui luôn chực phóng đỏ lên xác thân Bí Vàng. Kẻ thù là ai? Cả xóm đồng thanh hỏi rồi đồng lòng chỉ ngay Bí Vàng. Những lúc như thế, Bí Vàng chỉ biết về nhà, nằm úp mặt dưới giàn bí, ôm siết cuốn từ điển vào lòng, bởi trong cuốn từ điển, định nghĩa chữ Xấu không in khuôn mặt Bí Vàng. Và cũng không có từ con lai là kẻ thù, da đen là tội lỗi.

Ngoại tăng thêm 20 tuổi sau 20 ngày cậu rời nhà. Bà đi lui thay cho đi tới và nuốt chứ không nhai. Hai bà cháu giờ trở về với những ngày gió thông thốc thổi qua thổi lại trong căn nhà không cửa. Bí Vàng biết rõ là rất khó lòng, không thể coi như chưa từng có sự sống, tồn tại của cậu trong căn nhà này. Căn nhà giờ đây như cái địa vực không đáy. Đôi khi trong ngày, đầu đó, không gian toả ra luồng gió mang giọng nói, âm hưởng miền Bắc. Những chữ cuối luôn mang dấu sắc, vút cao, vút cao... Trước nghe vui tai, giờ nghe ngậm ngùi. Những ngày này bà cháu sống với Kỉ Niệm có bóng cậu vụt hiện vụt biến. Cậu một chân lợc cọc vô ra. Nhớ lại có lúc bóng đêm đè lên người cậu, cậu ú ớ một chập, rồi nước trong mắt bỗng vỡ oà. Cậu than rét quá! rét quá! dù cả xóm đang ngủ mà tay ai cũng cầm quạt, quạt cho nhau. Vợ quạt chồng, chồng quạt con, con quạt mẹ, mẹ quạt bà, bà quạt ông, ông quạt cháu... Rồi có khi mặt trời đang đứng dạng háng trên đỉnh đầu, cậu cũng than rét quá! rét quá! Cái rét không để cậu yên thân được vài giây. Mỗi lần

ngoại nghe cậu than như thế thì cứ nghĩ là có ai đang thò tay cào cấu lòng dạ bà. Tình trạng kéo dài đến một lúc cả nhà cùng bị mất ngủ kinh niên. Phá vỡ giấc mơ Hoà Bình bằng những cơn ác mộng gầy vụn. Trong đêm khuya khoắt tiếng mỗi một nhai gỗ rào rào làm bụng cả ba thót lại, lo sợ cột nhà không trụ vững qua đêm. Cậu (phải) về lại với cha mẹ đẻ, anh chị em cùng loại máu. Vô tình hay cố ý, cậu làm bà ngoại và Bí Vàng đôi khi nhìn mà không nhận ra nhau.

Bí Vàng có cái tai rất thính nên nhận ra chữ N của cậu đổi thành L. Và L của cậu lại tự động ngược thành N. *Hà Lam Ninh, thế nà thế lào?* Bí Vàng trêu cậu. Cậu cười rồi kéo dài sợi tóc Bí Vàng, trêu lại, “*Ô râu ngô đây dòi, thế quả ngô đâu nhè?*” Hai cậu cháu cười giòn trong nắng vàng hanh. Ăn-nhai-nuốt cuốn từ điển mỗi ngày mà Bí Vàng không hề hê môi cho bất cứ ai, kể cả ngoại. Nó là Bí Mật, mà bí mật bật mí thì hết linh thiêng, đóng chữ bấy lâu nay Bí Vàng nhai nuốt trong bụng sẽ bay đi trong khi ngủ. Bí Vàng không muốn cậu ngồi tư lự hàng giờ nhìn qua cửa sổ trần trụi trong bóng đêm, mặc dầu lúc ấy là lúc cậu Thật nhất. Cậu tiếc nhớ cái cẳng đã bị hàng triệu con kiến con sâu con bọ chết con ruồi con nhặng chia đều gặm nhấm trong sự bình an, tuyệt đối không lời qua tiếng lại. Thống nhất đất nước (chung) cậu mất một cái cẳng (riêng). Hoà Bình, bà ngoại và Bí Vàng có được cậu, và cũng Hoà Bình, Bí Vàng & bà ngoại lại mất cậu. Đêm trước ngày cậu đi, bầu trời ẩm ướt, nồng nặc đến độ đàn muỗi có thể chết trôi trong bầu không khí ẩm đầy bọt nước dãi. Cậu đã chữa một số bệnh nhân trong xóm bằng phương thuốc gia truyền. Từ suy nhược thần kinh, nhồi máu cơ tim, đặt đờm, tiểu nhất, loét bao tử đến chốc da đầu. Khi cần thì họ tìm đến cậu, khi khỏi bệnh là họ quên phứt cậu. Một bữa có người đàn ông trung niên giàu sụ ở tỉnh phát hiện bong đá bị căng phòng đỏ như ruột dưa hấu. Ông nhất định không uống nước bông bí vàng rửa héo và đọt bí non nghiền

nát nấu với nước đáy ao. Ông không tin tưởng thuốc gia truyền mặc dù đứa cháu gái của ông mụn nhọt mọc đen nhem như mè rắc kín da, chỉ uống hai lần là da mướt mà láng mịn. Ông nhất định chỉ uống nước đái con trai đầu lòng 9 tháng tuổi pha với 9 giọt nước mắt của người đàn bà già đồng trinh chột một mắt. Ông hứa trả ngoại số tiền mà ngay cả trong giấc mơ bà cũng không thực hiện được. Ông cũng hứa sẽ cho ba người ăn ba bữa no nê trong ba ngày. Ba ngày sau ba người vẫn tiếc hùi hụi ba bữa ăn no hột của ba ngày bởi mắt ngoại vắt không ra được 1 giọt nước lấy chỉ 9 giọt. “Bà ngoại tôi chỉ chắc chân mạnh tay thôi.” Bí Vàng chống chế trong sự van nài. Sau khi ông giàu sụ rời khỏi xóm thì nền nhà bỗng chao đảo. Ngọn gió nào đã luồn vào trong rồi thì không thể luồn ra ngoài được nữa. Ba người đi đứng nói năng khẽ khàng, sợ tiếng động mạnh làm vách phen vỡ vụn, hay cột nhà gãy đổ. Nhưng cũng may, hiện tượng kì quái như thế chỉ kéo dài đúng ba hôm. Ngủ dậy, da mu tay Bí Vàng bỗng loang lổ như màu ngày màu đêm tranh giành đánh lộn nhau. Bí vàng thấy *hình như* mình đang *mất dần* mình. Bí Vàng ra sau vườn, ngắt ba bông bí héo rũ và nắm đọt lá bí non, nhảy ùm xuống đáy ao múc gáo nước, trở vào nhà đốt củi nấu ba tiếng. Khi nước rút, lấy bã nhai nát đắp lên mu tay. Đúng ba giờ chiều, da mu tay trở lại bóng bẩy đen mun như tròng mắt mèo. Suốt ngày hôm sau, Bí Vàng vô ra lắm bầm hai chữ cảm ơn cảm ơn cảm ơn không ngớt. Cậu đi để lại ảnh Bác cùng lời căn dặn, “Khi nhìn Bác cháu nhớ đến cậu nhá! Cậu chỉ ước được thế.”

“Nammôquanthêâmbôttát.” Bà ngoại chấp tay khăn.

“Nammôhồchíminhbôttát.” Bí Vàng chấp tay khăn.

Sau ngày cậu đi, căn nhà lúc nào cũng luồng tuồng gió nhưng không thể bắt giữ được ngọn gió nào, chỉ đôi khi níu được chút âm thanh lọc cọc đứt đoạn của cái nạng và từng bước di chuyển của chân còn lại. Những móng chân cậu xé còn rơi vãi trên nền nhà chưa một lần ngoại cầm chổi quét. Móng

chân xé của cậu cứ mọc dài ra theo từng ngày, thế mà đi tiểu đêm hai bà cháu chưa hề giẫm lên chúng. Bí Vàng nhớ một lần cậu dúm vào lòng bàn tay Bí Vàng nắm com vắt. Bí Vàng đã bóc ăn từng hột, đếm được 13274 hột. Cậu tâm sự trong tiếng nấc cục, “Đời cậu có hai niềm tự hào. Một là đi bộ đội. Hai là được sanh ra cùng quê với Bác.” Khi nghe cậu nói, Bí Vàng thấy cậu chẳng giống Bác chút nào ở tuổi già.

Hai nách ngoại bồng sung tấy, đỏ hơn cả quả cà chua căng chín. Bí Vàng sợ hãi, lần đầu tiên kinh nghiệm cảm giác Lẽ Loi-Trơ Trọi-Cô Quạnh xâm chiếm. Quay đi đâu cũng chỉ mình đụng mình. Nước ở mắt lai láng suốt ngày, nước ở háng đầm đìa suốt đêm. Bí Vàng không dám cho ngoại biết mà chỉ muốn đập nát cái màu đêm đen dằng dặc, có bóng hình mình đồng lõa với nỗi Sợ Hãi. Bí Vàng nghĩ đến cái lỗ sâu chôn một người ngủ hoài ngủ hủ không còn dậy để ngồi-đi-đứng như mọi ngày. Sẽ Chẳng Bao Giờ... Bí Vàng chạy ù ra sân nhào xuống ao, nằm sâu dưới đáy một đời. Khi trời lên, người khô ráo mà bụng buồn rười rượi. Bí Vàng đi lại phía giàn bí bung mặt nằm sấp. Giàn bí khô héo dần trong tròng mắt Bí Vàng mà vòm trời vẫn cong vồng xanh lơ. Rồi mưa đột ngột rơi. Nước mắt nước đái trong người Bí Vàng tuôn ra theo dòng chảy của mưa. Bí Vàng vội chạy ù vào nhà, *Thần Chết* đang giạng chân vòng tay ngắm nhìn bà ngoại đang quần người rên hừ hừ. Bí Vàng cố dang tay ngăn cản không cho thần chết lại gần đụng vào người ngoại. Ngoại khẽ nhắc ngón tay, ra dấu Bí Vàng lại sát gần ngoại hơn, hơn, hơn nữa... Ngoại gặng thì thảo từng chữ, từng chữ một vào tai Bí Vàng, “Đừng để bất kì ai... kẻ nào... cười ngạo mạn khi thấy cháu khóc. Nhưng khi nào cháu muốn khóc thì cứ khóc. Và nhớ rằng: khi nắng lên sẽ xóa tan màu đêm. Cháu là người lớn nhưng đang còn nhỏ... Đừng gọi bà là Ngoại nữa... Không nên tiếp tục phân biệt trong/ngoài, nội/ngoại. Chỉ chữ bà là được, là đủ, là đúng, là hiểu nhau... cháu nhé!”

Trích tiểu thuyết Bóng Gãy Của Thần Tích (California: Anh Thư, 2005).

Tác giả: Lê Thị Thấm Vân

Sưu tầm: Meocon_thongminh93

Nguồn: Tiền Vệ

Được bạn: Ct.Ly đưa lên

vào ngày: 4 tháng 10 năm 2006